

INTERNATIONALE STANDAARDEN VOOR DE BEROEPSUITOEFENING VAN INTERNAL AUDITING (STANDAARDEN)

Inleiding op de Standaarden

Internal auditing wordt verricht in diverse juridische en culturele omgevingen, voor organisaties die uiteenlopen qua doelstellingen, omvang, complexiteit en structuur, en door personen van binnen of buiten de organisatie. Ook al kunnen deze verschillen in elke omgeving van belang zijn voor de uitoefening van internal auditing, het is cruciaal zich te houden aan de *internationale standaarden voor de beroepsuitoefening van internal auditing (Standaarden)* van de IIA, wil men echt voldoen aan de verantwoordelijkheden van internal auditors en de internal-auditfunctie.

Met deze *Standaarden* wordt het volgende beoogd:

1. Sturen van de naleving van de verplichte onderdelen van het internationale raamwerk voor de beroepsuitoefening.
2. Bieden van een raamwerk voor de uitvoering en bevordering van een breed spectrum aan internal auditing met een meerwaarde.
3. vaststellen van de grondslagen voor de beoordeling van de prestaties op het gebied van internal auditing.
4. Bevorderen van betere organisatorische processen en activiteiten.

De *Standaarden* zijn een reeks principiële en dwingende vereisten, die bestaan uit:

- Omschrijvingen van de kernvereisten voor de beroepsuitoefening van internal auditing en voor de beoordeling van de doelmatigheid van de prestaties die internationaal gelden op organisatorisch en individueel niveau;
- Interpretaties ter verduidelijking van de termen en concepten binnen de *Standaarden*.

De *Standaarden* bevatten, samen met de gedragscode, alle verplichte aspecten van het internationale raamwerk voor de beroepsuitoefening. Derhalve kan door navolging van de *Standaarden* en de gedragscode worden aangetoond dat men alle verplichte aspecten van het internationale raamwerk voor de beroepsuitoefening naleeft.

De *Standaarden* maken gebruik van termen die specifiek zijn gedefinieerd in de verklarende woordenlijst. Om de *Standaarden* juist te interpreteren, dient men de specifieke betekenissen van de verklarende woordenlijst goed in het oog te houden. Wanneer in de *Standaarden* gebruik wordt gemaakt van het woord “moeten”, duidt dit op een onvoorwaardelijke vereiste. Wordt daarentegen het woord “dienen” gebezigd, dan geeft dit aan dat de naleving eerder wordt verwacht, tenzij bij een professionele oordeelsvorming de omstandigheden een afwijking rechtvaardigen.

De *Standaarden* omvatten twee hoofdcategorieën: standaarden voor eigenschappen en standaarden voor prestaties. Standaarden voor eigenschappen betreffen de eigenschappen van organisaties en individuele personen die internal audits verrichten. Standaarden voor prestaties omschrijven de aard van de internal auditing en voorzien in de kwaliteitscriteria op grond waarvan de prestaties van deze diensten kunnen worden gemeten. De standaarden voor eigenschappen en prestaties zijn op alle internal audits van toepassing. De uitvoeringsstandaarden bouwen voort op de standaarden voor

eigenschappen en prestaties, en bevatten een omschrijving van de vereisten die gelden voor diensten op het gebied van zekerheid ('assurance') (.A) of advies ('consulting') (.C).

Audits betreffen de objectieve beoordeling door de internal auditor van de bewijsstukken om een advies of conclusie over een entiteit, activiteit, functie, proces, systeem of overige materie op te stellen. De aard en de reikwijdte van een auditopdracht worden bepaald door de internal auditor. Over het algemeen nemen er drie partijen deel aan de audits: (1) de persoon of groep die rechtstreeks betrokken is bij de entiteit, de activiteit, de functie, het proces, het systeem of de overige materie – de proceseigenaar; (2) de persoon of groep die de beoordeling verricht – de internal auditor; en (3) de persoon of groep die de beoordeling gebruikt – de gebruiker.

Adviesdiensten zijn adviserend van aard en worden doorgaans verricht op specifiek verzoek van een opdrachtgever. De aard en de reikwijdte van de adviesopdracht zijn afhankelijk van de overeenkomst met de desbetreffende opdrachtgever. Adviesdiensten bevatten over het algemeen twee partijen: (1) de persoon of groep die advies levert – de internal auditor; en (2) de persoon of groep die om advies vraagt – de opdrachtgever. Bij het verrichten van adviesdiensten dient de internal auditor objectiviteit te betrachten en geen bestuursverantwoordelijkheid op zich nemen.

De *Standaarden* gelden zowel voor individuele internal auditors als voor de algehele internal-auditfunctie. Alle internal auditors zijn verantwoordelijk voor het naleven van de standaarden met betrekking tot individuele objectiviteit, vakbekwaamheid en professionele zorgvuldigheid, evenals de standaarden met betrekking tot de uitvoering van hun beroepstaken. Het hoofd van de internal-auditfunctie is daarnaast verantwoordelijk voor de naleving van de *Standaarden* ten aanzien van de algehele internal-auditfunctie.

Indien de naleving van bepaalde onderdelen van de *Standaarden* voor internal auditors of de internal auditing wettelijk verboden is, moeten alle overige onderdelen van de *Standaarden* evenwel worden nageleefd en moet de nodige informatie hierover worden verstrekt.

Indien de *Standaarden* worden gebruikt in samenhang met vereisten die zijn uitgevaardigd door overige autoriteiten, dan mag de communicatie inzake de internal auditing, waar van toepassing, ook verwijzen naar het gebruik van die overige vereisten. Indien in een dergelijk geval wordt aangegeven dat de internal auditing in overeenstemming is met de *Standaarden* en er tegenstrijdigheden bestaan tussen de *Standaarden* en overige vereisten, dan moeten de internal auditors in overeenstemming handelen met en moet de internal auditing in overeenstemming zijn met de *Standaarden* en mag aan de overige vereisten worden voldaan indien deze meer beperkend zijn.

De beoordeling en ontwikkeling van de *Standaarden* is een doorlopend proces. De International Internal Audit Standards Board voert uitgebreid overleg voordat zij de *Standaarden* uitvaardigt. Dit omvat onder meer een wereldwijde oproep tot publiek commentaar op basis van een voorontwerp. Alle voorontwerpen worden geplaatst op de website van de IIA en worden tevens verspreid onder alle IIA-instellingen.

Suggesties en opmerkingen met betrekking tot de *Standaarden* kunnen worden opgestuurd naar:

The Institute of Internal Auditors, Standards and Guidance

1035 Greenwood Blvd, Suite 401

Lake Mary, FL 32746 USA

E-mail: guidance@theiia.org

Web: www.globaliia.org

Standaarden voor de eigenschappen

1000 – Doel, bevoegdheid en verantwoordelijkheid

Het doel, de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid van de internal auditfunctie moeten formeel in een internal auditcharter worden vastgelegd. Dit moet in overeenstemming zijn met de missie van internal auditing en de verplichte elementen van het internationale raamwerk voor de beroepsuitoefening (de grondbeginselen van de beroepsuitoefening van internal auditing, de gedragscode, de *Standaarden* en de definitie van internal auditing). Het hoofd van de internal auditfunctie moet periodiek het internal auditcharter beoordelen en dit ter goedkeuring voorleggen aan het senior management en het bestuur.

Interpretatie:

Het internal auditcharter is een formeel document dat het doel, de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid van de internal auditfunctie definieert. In het internal auditcharter wordt de positie van de internal auditfunctie binnen de organisatie vastgelegd, inclusief de aard van de functionele rapportagelijnen tussen het hoofd van de internal auditfunctie en het bestuur, wordt bevoegdheid verleend tot toegang tot documenten, personen en fysieke eigendommen, voor zover relevant voor het uitvoeren van de opdrachten, en wordt de reikwijdte van de internal auditfunctie afgebakend. De uiteindelijke goedkeuring van het internal auditcharter valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur.

1000.A1 – *De aard van de auditdiensten die aan de organisatie worden geleverd, moet beschreven zijn in het internal auditcharter. Indien assurance moet worden verstrekt aan partijen buiten de organisatie, moet de aard van deze assurance eveneens in het internal auditcharter zijn gedefinieerd.*

1000.C1 – *De aard van adviesdiensten moet in het internal auditcharter zijn gedefinieerd.*

1010 – Vermelden van verplichte richtlijnen in het internal auditcharter

Het verplichte karakter van de grondbeginselen voor de beroepsuitoefening van internal auditing, de Gedragscode, de Standaarden en de definitie van internal auditing moet in het internal-auditcharter worden aangegeven.. Het hoofd van de internal-auditfunctie dient de missie van internal auditing en de verplichte onderdelen van het internationale raamwerk voor de beroepsuitoefening met het senior management en het bestuur te bespreken.

1100 – Onafhankelijkheid en objectiviteit

De internal auditfunctie moet onafhankelijk zijn en internal auditors moeten objectief zijn bij het uitvoeren van hun werk.

Interpretatie:

Onafhankelijkheid is het vrij zijn van omstandigheden die een bedreiging vormen voor het vermogen van de internal auditfunctie om de verantwoordelijkheden van internal auditing onpartijdig uit te voeren. Om de mate van onafhankelijkheid te waarborgen die noodzakelijk is om de verantwoordelijkheden van de internal auditfunctie effectief uit te voeren, moet het hoofd van de internal auditfunctie directe en onbeperkte toegang hebben tot het senior management en het bestuur. Dit kan worden gerealiseerd via een tweevoudige rapportagelijn. Bedreigingen van de onafhankelijkheid moeten worden beheerst op het niveau van de individuele auditor, opdracht, functioneel en organisatorisch.

Objectiviteit is een onbevooroordeelde instelling op basis waarvan internal auditors hun opdracht zodanig kunnen uitvoeren dat zij geloven in de resultaten van hun werkzaamheden en dat er geen compromissen ten aanzien van de kwaliteit worden gemaakt. Objectiviteit vereist dat internal auditors hun oordeel betreffende auditkwesties niet ondergeschikt maken aan anderen. Bedreigingen van de objectiviteit moeten worden beheerst op het niveau van de individuele auditor, opdracht, functie en organisatie.

1110 – Organisatorische onafhankelijkheid

Het hoofd van de internal auditfunctie moet rapporteren aan een niveau binnen de organisatie dat het mogelijk maakt dat de internal auditfunctie haar verantwoordelijkheden kan dragen. Het hoofd van de internal auditfunctie moet in ieder geval eenmaal per jaar de onafhankelijkheid van de internal auditfunctie binnen de organisatie bevestigen aan het bestuur.

Interpretatie:

Organisatorische onafhankelijkheid kan op adequate wijze worden bereikt indien het hoofd van de internal auditfunctie functioneel rapporteert aan het bestuur. Voorbeelden van functionele rapportage aan het bestuur zijn onder meer dat het bestuur:

- *Het internal auditcharter goedkeurt.*
- *Het op risico's gebaseerde internal auditplan goedkeurt.*
- *Het budget en middelenplan voor de internal auditfunctie goedkeurt.*
- *Informatie ontvangt van het hoofd van de internal auditfunctie over de uitvoering van de internal auditing in het licht van het plan en overige aangelegenheden.*
- *Besluiten met betrekking tot de benoeming en het ontslag van het hoofd van de internal auditfunctie goedkeurt.*
- *De beloning van het hoofd van de internal auditfunctie goedkeurt.*
- *De juiste informatie op vraagt bij het management en het hoofd van de internal auditfunctie om te bepalen of er ongewenste beperkingen bestaan ten aanzien van de reikwijdte en de middelen.*

1110.A1 – De internal-auditfunctie moet zonder enige inmenging de reikwijdte van de audits, de uitvoering van de werkzaamheden en de communicatie van de resultaten kunnen bepalen. In het

geval van inmenging moet het hoofd van de internal auditfunctie dit melden aan het bestuur en de implicaties ervan bespreken.

1111 – Directe interactie met het bestuur

Het hoofd van de internal auditfunctie moet rechtstreeks communiceren en samenwerken met het bestuur.

1112 – Rollen van het hoofd internal audit anders dan internal auditing

Wanneer het hoofd van de internal auditfunctie rollen en/of verantwoordelijkheden heeft of naar verwachting gaat krijgen naast internal auditing moeten er waarborgen zijn om aantasting van onafhankelijkheid of objectiviteit te beperken.

Interpretatie:

Het hoofd van de internal auditfunctie kan worden gevraagd om additionele rollen en verantwoordelijkheden buiten internal auditing op zich te nemen, zoals die voor compliance en risicomangement activiteiten. Deze rollen en verantwoordelijkheden kunnen feitelijk of schijnbaar de organisatorische onafhankelijkheid van de internal auditfunctie of de internal auditor persoonlijk aantasten. Waarborgen zijn die toezichtactiviteiten, vaak ingevuld door het bestuur, die deze mogelijke aantasting adresseren en kunnen activiteiten omvatten zoals het periodiek evalueren van de rapportagelijnen en verantwoordelijkheden alsmede het ontwikkelen van alternatieve processen om assurance te verkrijgen over de gebieden van de toegevoegde verantwoordelijkheden.

1120 – Individuele objectiviteit

Internal auditors moeten een onpartijdige en onbevooroordeelde houding hebben en elke belangenverstremgeling vermijden.

Interpretatie:

Belangenverstremgeling is een situatie waarin een internal auditor, die zich in een vertrouwenspositie bevindt, een strijdig beroepsmatig of persoonlijk belang heeft. Zulke strijdige belangen kunnen het voor de internal auditor moeilijk maken om zijn of haar taken onpartijdig te vervullen. Belangenverstremgeling bestaat zelfs indien er geen onethische of ongepaste handelingen uit voortvloeien.

Belangenverstremgeling kan een schijn van ongepastheid oproepen waardoor het vertrouwen in de internal auditor, de internal auditfunctie en het beroep kan worden ondermijnd. Belangenverstremgeling kan afbreuk doen aan het vermogen van een individueel persoon om zijn of haar taken en verantwoordelijkheden objectief uit te voeren.

1130 – Aantasting van onafhankelijkheid of objectiviteit

In geval van een feitelijke of ogenschijnlijke aantasting van de onafhankelijkheid of objectiviteit, moeten de details daarvan medegedeeld worden aan de relevante betrokkenen. De aard van de mededeling is afhankelijk van de mate van aantasting.

Interpretatie:

Aantasting van de onafhankelijkheid binnen de organisatie en de individuele objectiviteit kunnen, maar blijft niet beperkt tot, persoonlijke belangenverstrengeling, beperkingen in de reikwijdte, beperkingen in toegang tot documenten, personeel en bedrijfsmiddelen, alsmede beperkingen in beschikbare middelen, zoals financiering omvatten.

De vraag wie de relevante betrokkenen zijn en aan wie de details van een aantasting van de onafhankelijkheid of objectiviteit moeten worden gemeld, is afhankelijk van de verwachtingen ten aanzien van de internal auditfunctie en van de verantwoordelijkheid van het hoofd van de internal auditfunctie ten opzichte van het senior management en het bestuur zoals omschreven in het internal auditcharter, alsmede de aard van de aantasting.

1130.A1 – Internal auditors moeten afzien van de beoordeling van specifieke operationele activiteiten waarvoor zij in het verleden zelf verantwoordelijk waren. De objectiviteit wordt verondersteld te zijn aangetast wanneer een internal auditor audits uitvoert op een activiteit waarvoor de auditor in het voorafgaande jaar verantwoordelijk was.

1130.A2 – Audits ten aanzien van functies waarvoor het hoofd van de internal auditfunctie verantwoordelijk is, moeten onder leiding staan van iemand die geen deel uitmaakt van de internal-auditfunctie.

1130.A3 – De internal auditfunctie mag auditwerkzaamheden bieden in gevallen waarin eerdere adviesdiensten zijn geboden, mits de aard van het advies de objectiviteit niet belemmert en de individuele objectiviteit wordt bewaakt bij het toekennen van de middelen aan de opdracht.

1130.C1 – Internal auditors kunnen adviesdiensten verlenen voor de operationele activiteiten waarvoor zij in het verleden verantwoordelijk waren.

1130.C2 – Indien de onafhankelijkheid of objectiviteit van de internal auditors met betrekking tot de voorgestelde adviesdiensten mogelijk is aangetast, moeten zij dit bekend maken aan de opdrachtgever alvorens de opdracht te aanvaarden.

1200 – Vakbekwaamheid en beroepsmatige zorgvuldigheid

De opdrachten moeten met vakbekwaamheid en beroepsmatige zorgvuldigheid worden uitgevoerd.

1210 – Vakbekwaamheid

Internal auditors moeten beschikken over de kennis, vaardigheden en overige competenties, die benodigd zijn om voor het uitvoeren van hun individuele verantwoordelijkheid. De internal auditfunctie als geheel moet kennis, vaardigheden en overige competenties, die benodigd zijn om haar verantwoordelijkheden te nemen, bezitten of verkrijgen.

Interpretatie:

Vakbekwaamheid is een overkoepelende term die verwijst naar de kennis, vaardigheden en overige competenties waarover internal auditors moeten beschikken om hun professionele verantwoordelijkheden doeltreffend uit te voeren. Het omvat aandacht voor lopende activiteiten, trends

en nieuwe ontwikkelingen, om relevant advies en relevante aanbevelingen mogelijk te maken. Internal auditors worden gestimuleerd om hun vakbekwaamheid aan te tonen door het behalen van vakinhoudelijke certificaten en kwalificaties zoals de titel van Certified Internal Auditor en andere titels die aangeboden worden door het Instituut van Internal Auditors en andere relevante beroepsverenigingen.

1210.A1 – Het hoofd van de internal auditfunctie moet deskundig advies en bijstand inhuren, indien het de internal auditors ontbreekt aan de kennis, vaardigheden of overige competenties die benodigd zijn om de gehele opdracht of een gedeelte daarvan uit te voeren.

1210.A2 – Internal auditors moeten over voldoende kennis beschikken om frauderisico's en de manier waarop die risico's beheerst worden door de organisatie te beoordelen. Er wordt van hen echter niet verwacht dat zij de expertise bezitten van een persoon wiens voornaamste verantwoordelijkheid het ontdekken en onderzoeken van fraude is.

1210.A3 – Internal auditors moeten over voldoende kennis beschikken van de belangrijkste informatietechnologische risico's en beheersmaatregelen en van beschikbare geautomatiseerde audittechnieken om de hen toegewezen werkzaamheden uit te voeren. Er wordt echter niet van alle internal auditors verwacht dat zij de expertise bezitten van een internal auditor wiens voornaamste verantwoordelijkheid de audit van informatietechnologie is.

1210.C1 – Het hoofd van de internal auditfunctie moet de adviesopdracht afwijzen of deskundig advies en bijstand inhuren, indien het de internal auditors ontbreekt aan de kennis, vaardigheden of overige competenties die nodig zijn om de gehele opdracht of een gedeelte ervan uit te voeren.

1220 – Beroepsmatige zorgvuldigheid

Internal auditors moeten hun werkzaamheden uitvoeren met de zorg en vakmanschap die van een verstandige en bekwame internal auditor verwacht worden. Beroepsmatige zorgvuldigheid houdt geen onfeilbaarheid in.

1220.A1 – De internal auditor moet met professionele zorgvuldigheid te werk gaan door rekening te houden met:

- De omvang van de werkzaamheden die nodig zijn voor het realiseren van de doelstellingen van de opdracht.
- De relatieve complexiteit, de materialiteit of het belang van de onderwerpen waarop de auditwerkzaamheden uitgevoerd worden.
- De toepasselijkheid en doeltreffendheid van de processen van governance, risicomangement en beheersing.
- De waarschijnlijkheid van belangrijke fouten, fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving, beleid en procedures.
- de kosten van verhoogde zekerheid tegenover de mogelijke baten.

1220.A2 – Beroepsmatige zorgvuldigheid houdt in dat internal auditors het gebruik van geautomatiseerde audithulpmiddelen en andere gegevensanalysetechnieken moeten overwegen.

1220.A3 – Internal auditors moeten bedacht zijn op belangrijke risico's die de doelstellingen, de operationele activiteiten en de middelen kunnen beïnvloeden. Auditprocedures alleen garanderen echter niet dat alle belangrijke risico's zullen worden onderkend, zelfs niet wanneer ze worden uitgevoerd met beroepsmatige zorgvuldigheid.

1220.C1 – De internal auditor moet tijdens een adviesopdracht met beroepsmatige zorgvuldigheid te werk gaan door rekening te houden met:

- De behoeften en verwachtingen van opdrachtgevers, inclusief de aard, de tijdsplanning en de communicatie van de resultaten van de opdracht.
- De betrekkelijke complexiteit en de omvang van de werkzaamheden die nodig zijn voor het realiseren van de doelstellingen van de opdracht.
- De kosten van de adviesopdracht, afgezet tegen de mogelijke baten.

1230 – Voortdurende vaktechnische ontwikkeling

Internal auditors moeten hun kennis, vaardigheden en overige competenties verbeteren via voortdurende vaktechnische ontwikkeling.

1300 – Programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering

Het hoofd van de internal-auditfunctie moet een programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering ontwikkelen en in stand houden, dat alle aspecten van de internal auditfunctie omvat.

Interpretatie:

Een programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering is ontworpen om een beoordeling van de naleving door de internal-auditfunctie van de Standaarden en een evaluatie van de naleving door de internal auditors van de Gedragscode mogelijk te maken. Op grond van het programma moeten ook de efficiëntie en effectiviteit van de internal-auditfunctie worden beoordeeld en de mogelijkheden voor verbetering worden geïdentificeerd. Het hoofd van de internal auditfunctie dient toezicht door het bestuur op het programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering aan te moedigen.

1310 – Vereisten voor het programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering

Het programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering moet zowel interne als externe evaluaties omvatten.

1311 – Interne evaluaties

Interne evaluaties moeten onder meer het volgende omvatten:

- Voortdurende bewaking van de werkzaamheden van de internal auditfunctie.

- Periodieke beoordelingen uitgevoerd door zelfevaluaties of door andere personen binnen de organisatie met voldoende kennis van de praktijk van internal auditing.

Interpretatie:

Continue monitoring is een integraal onderdeel van de dagelijkse leiding, beoordeling en meting van de internal auditfunctie. Voortdurend toezicht is opgenomen in het dagelijks beleid en wordt gebruikt om de internal auditfunctie aan te sturen. Daarbij wordt gebruikgemaakt van de processen, hulpmiddelen en informatie die nodig zijn om de naleving van de Gedragscode en de Standaarden te evalueren.

Er moeten periodieke beoordelingen worden verricht om te beoordelen of de Gedragscode en de Standaarden worden nageleefd.

Voldoende kennis van de praktijk van internal auditing vereist ten minste een begrip van alle elementen van het internationale raamwerk voor de beroepsuitoefening.

1312 – Externe evaluaties

Externe evaluaties moeten minstens eenmaal in de vijf jaar worden uitgevoerd door een ter zake gekwalificeerd en onafhankelijk persoon of team van buiten de organisatie. Het hoofd van de internal-auditfunctie moet de volgende punten bespreken met het bestuur:

- De vorm en de frequentie van externe evaluatie;
- De kwalificaties en onafhankelijkheid van de externe toetser of het toetsingsteam, inclusief potentiële belangenverstrengeling.

Interpretatie:

Externe evaluaties kunnen worden verricht op basis van een volledige externe evaluatie of aan de hand van een zelfbeoordeling, aangevuld met onafhankelijke externe validatie. De externe toetser moet bepalen of de Gedragscode en de Standaarden worden nageleefd; de externe evaluaties kunnen ook operationele of strategische opmerkingen omvatten.

Een gekwalificeerde toetser of een gekwalificeerd toetsingsteam geeft op de volgende twee vlakken blijk van bekwaamheid: de professionele praktijk van internal auditing en het externe evaluatieproces. De bekwaamheid kan worden aangetoond aan de hand van een mix van ervaring en theoretische kennis. Ervaring die is opgedaan bij organisaties van vergelijkbare omvang en complexiteit, in vergelijkbare sectoren of industrieën of bij vergelijkbare technische aangelegenheden is hierbij waardevoller dan minder relevante ervaring. In het geval van een toetsingsteam hoeven niet alle leden van het team over alle competenties te beschikken; het is het team als geheel dat gekwalificeerd moet zijn. Het hoofd van de internal auditfunctie gebruikt zijn professional judgment bij de afweging of een toetser of toetsingsteam beschikt over voldoende bekwaamheid om gekwalificeerd te zijn.

Een onafhankelijke toetser of een onafhankelijk toetsingsteam betekent dat er geen echte of schijnbare belangenverstrengeling bestaat en dat men geen deel uitmaakt van, of onder invloed staat van, de

organisatie waartoe de internal-auditfunctie behoort. Het hoofd van de internal auditfunctie dient toezicht door het bestuur bij de externe evaluatie aan te moedigen, zulks ter vermindering van de schijn van belangenverstrengeling of van potentiële belangenconflicten.

1320 – Rapportering over het programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering

Het hoofd van de internal-auditfunctie moet de uitkomsten van het programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering communiceren met het senior management en het bestuur. De bekendmaking dient het volgende te omvatten:

- De reikwijdte en de frequentie van zowel de interne als externe evaluaties.
- De kwalificaties en de onafhankelijkheid van de toetsers(s) of het toetsingsteam, inclusief potentiële belangenconflicten.
- De conclusies van de toetsers.
- Overeengekomen actieplannen.

Interpretatie:

De vorm, inhoud en frequentie van de communicatie van de resultaten van het programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering worden vastgesteld op basis van gesprekken met het senior management en het bestuur. Hierbij worden de verantwoordelijkheden van de internal auditfunctie en het hoofd van de internal auditfunctie zoals omschreven in het internal-auditcharter betrokken. Om de naleving van de gedragscode en de Standaarden aan te tonen, worden de resultaten van de externe en periodieke interne evaluaties gecommuniceerd bij de afronding van een dergelijke evaluatie en worden de resultaten van de voortdurende monitoring minstens eenmaal per jaar gecommuniceerd. De resultaten bevatten ook de conclusies van de toetsertoetsers of het toetsingsteam met betrekking tot het niveau van naleving.

1321 – Gebruik van de term 'In overeenstemming met de internationale standaarden voor de beroepsuitoefening van internal auditing'

Het hoofd van de internal auditfunctie mag alleen vermelden dat de internal auditfunctie voldoet aan de internationale standaarden voor de beroepsuitoefening van internal auditing als de resultaten van het programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering deze verklaring ondersteunen.

Interpretatie:

De internal auditfunctie voldoet aan de Gedragscode en de Standaarden indien de daarin beschreven uitkomsten zijn gerealiseerd. De resultaten van het programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering omvatten zowel interne als externe evaluaties. Alle activiteiten met betrekking tot internal auditing hebben de resultaten van interne evaluaties. Activiteiten met betrekking tot internal auditing die reeds vijf jaar bestaan, omvatten ook resultaten van externe evaluaties.

1322 – Melding van niet-naleving

Wanneer de niet-naleving van de definitie van internal audit, de Gedragscode of de Standaarden de algehele reikwijdte of de werking van de internal-auditfunctie beïnvloedt, moet het hoofd van de internal-auditfunctie de niet-naleving en de gevolgen daarvan melden aan het senior management en het bestuur.

Standaarden voor prestaties

2000 – Management van de internal auditfunctie

Het hoofd van de internal auditfunctie moet de internal auditfunctie doeltreffend aansturen, zodat deze meerwaarde biedt aan de organisatie.

Interpretatie:

De internal-auditfunctie wordt doeltreffend bestuurd wanneer:

- *De resultaten in overeenstemming zijn met het doel en de verantwoordelijkheid, zoals opgenomen in het internal audit charter.*
- *De internal-auditfunctie voldoet aan de Standaarden.*
- *De individuele teamleden de Gedragscode en de Standaarden naleven.*
- *Alle trends en nieuwe ontwikkelingen worden overwogen, die effect zouden kunnen hebben op de organisatie.*

De internal auditfunctie voegt waarde toe aan de organisatie en haar belanghebbenden door rekening te houden met strategie, doelstellingen en risico's; ernaar wordt gestreefd manieren te vinden om het bestuur, het risicomanagement en de controleprocedures te verbeteren en op objectieve wijze relevante assurance wordt geboden.

2010 – Planning

Het hoofd van de internal auditfunctie moet een op risico's gebaseerde planning opstellen om de prioriteiten van de internal auditfunctie in samenhang met de doelstellingen van de organisatie te bepalen.

Interpretatie:

Om een op risico's gebaseerd plan te kunnen opstellen moet het hoofd van de internal auditfunctie in overleg treden met het senior management en het bestuur. Het hoofd van de internal auditfunctie zal inzicht moeten krijgen in de strategieën, de belangrijkste bedrijfsdoelstellingen, de bijbehorende risico's en de processen voor risicomanagement van de organisatie. Het hoofd van de internal auditfunctie moet het plan waar nodig herzien en aanpassen naar aanleiding van veranderingen in de activiteiten, risico's, activiteiten, programma's, systemen en beheersmaatregelen van de organisatie.

2010.A1 – Het internal-auditplan moet gebaseerd zijn op een gedocumenteerde risico-evaluatie, die minstens eenmaal per jaar moet worden uitgevoerd. Hierin moet ook de inbreng van het senior management en het bestuur in overweging worden genomen.

2010.A2 – Het hoofd van de internal auditfunctie moet de verwachtingen van het senior management, het bestuur en de overige stakeholders ten aanzien van de adviezen en overige conclusies van de internal auditfunctie vaststellen en in ogenschouw nemen.

2010.C1 – Het hoofd van de internal auditfunctie dient te overwegen om voorgestelde adviesopdrachten te aanvaarden op basis van het potentieel van de opdracht om risicomanagement te verbeteren, waarde toe te voegen en de werking van de organisatie te verbeteren. De aanvaarde opdrachten moeten worden opgenomen in het plan.

2020 – Communicatie en goedkeuring

Het hoofd van de internal auditfunctie moet de plannen en de vereiste middelen van de internal auditfunctie, inclusief belangrijke tussentijdse wijzigingen, ter beoordeling en goedkeuring aan het senior management en het bestuur voorleggen. Het hoofd van de internal auditfunctie moet ook de gevolgen van beperkingen van middelen aangeven.

2030 – Beheer van middelen

Het hoofd van de internal-auditfunctie moet ervoor zorgen dat de internal-auditfunctie beschikt over passende, toereikende en doelmatig aangewende middelen om het goedgekeurde plan te realiseren.

Interpretatie:

‘Passend’ verwijst naar de mix van kennis, vaardigheden en overige competenties die nodig zijn voor het uitvoeren van het plan. ‘Toereikend’ verwijst naar de hoeveelheid middelen die nodig is voor het uitvoeren van het plan. Middelen worden doelmatig ingezet wanneer ze worden gebruikt op een manier die de uitvoering van het goedgekeurde plan optimaliseert.

2040 – Beleidsregels en procedures

Het hoofd van de internal auditfunctie moet beleidsregels en procedures vaststellen om de internal auditfunctie aan te sturen.

Interpretatie:

De vorm en inhoud van de beleidsregels en procedures zijn afhankelijk van de omvang en de structuur van de internal auditfunctie en de complexiteit van de werkzaamheden.

2050 – Coördinatie en vertrouwen

Het hoofd van de internal auditfunctie dient informatie te delen, activiteiten te coördineren en af te wegen of gebruikgemaakt kan worden van het werk van andere interne en externe auditors en adviseurs, om een adequate dekking te verzekeren en het dubbel uitvoeren van werk tot een minimum te beperken.

Interpretatie:

Bij het coördineren van de activiteiten kan het hoofd van de internal auditfunctie vertrouwen op het werk van andere auditors en adviseurs. Er dient een consistent proces aanwezig te zijn om te voorzien in een basis voor vertrouwen. Het hoofd van de internal auditfunctie dient de competenties, objectiviteit en professionele zorgvuldigheid van de auditors en adviseurs te overwegen. Het hoofd van de internal auditfunctie dient een helder inzicht te hebben in de reikwijdte, doelstellingen en resultaten van de werkzaamheden die worden verricht door overige auditors en adviseurs. Ook indien wordt vertrouwd op het werk van externe partijen, blijft het hoofd van de internal auditfunctie te allen tijde verantwoordelijk. Het hoofd van de internal auditfunctie moet zorgen voor adequate ondersteuning voor de conclusies en adviezen die worden geformuleerd door de internal auditfunctie.

2060 – Rapportering aan senior management en het bestuur

Het hoofd van de internal auditfunctie moet periodiek rapporteren aan het senior management en het bestuur over het doel, de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de internal-auditfunctie, evenals over de prestaties in het licht van het plan en de naleving van de gedragscode en de standaarden. De rapportering dient tevens de belangrijke risico's en controlekwesaties te bevatten, inclusief frauderisico's, bestuursaangelegenheden en overige zaken die de aandacht vragen van het senior management en/of het bestuur.

Interpretatie:

De frequentie en inhoud van de rapportage worden bepaald in overleg tussen het hoofd van de internal-auditfunctie, het senior management en het bestuur. De frequentie en de inhoud van de verslaglegging hangen af van het belang van de informatie die moet worden bekendgemaakt, evenals de mate van urgentie van de desbetreffende maatregelen die moeten worden genomen door het senior management en/of het bestuur.

De rapportering en informatievoorziening door het hoofd van de internal-auditfunctie aan het senior management en het bestuur omvatten in ieder geval informatie over:

- *Het internal auditcharter.*
- *De onafhankelijkheid van de internal auditing.*
- *Het auditplan en de voortgang ten aanzien van dat plan.*
- *De vereisten ten aanzien van middelen.*
- *De resultaten van de auditwerkzaamheden.*
- *Naleving van de gedragscode en de Standaarden, evenals actieplannen om belangrijke nalevingskwesaties op te lossen.*
- *De reactie van het management op de risico's die naar het oordeel van het hoofd van de internal-auditfunctie onacceptabel zijn voor de organisatie.*

Deze en overige communicatievereisten met betrekking tot het hoofd van de internal-auditfunctie worden voortdurend genoemd in de Standaarden.

2070 – Externe dienstverlener en de verantwoordelijkheid van de organisatie voor de internal auditfunctie

Wanneer een externe dienstverlener de internal audit verricht, moet deze de organisatie ervan bewust maken dat de organisatie verantwoordelijk is voor het in stand houden van een effectieve internal-auditfunctie.

Interpretatie:

Deze verantwoordelijkheid moet worden vormgegeven in het programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering, op grond waarvan de naleving van de gedragscode en de Standaarden door individuele teamleden wordt beoordeeld.

2100 – Aard van het werk

De internal auditfunctie moet de governance-, risicomangement- en interne beheersingsprocessen van de organisatie evalueren en bijdragen aan de verbetering daarvan door middel van een systematische, gedisciplineerde en op risico's gebaseerde aanpak. De geloofwaardigheid en de waarde van internal audit nemen toe wanneer de auditors proactief zijn en wanneer hun evaluaties nieuwe inzichten bieden en toekomstige impact in ogenschouw nemen.

2110 – Governance

De internal auditfunctie moet evaluaties uitvoeren en passende aanbevelingen doen om het governance-processen van de organisatie te verbeteren ten aanzien van:

- Het nemen van strategische en operationele besluiten.
- Het toezicht op risicomangement en beheersing.
- Het bevorderen van passende ethische normen en waarden binnen de organisatie.
- Het waarborgen van effectief organisatorisch prestatie management en verantwoording.
- Het communiceren van risico- en beheersingsinformatie naar de relevante delen van de organisatie.
- Het coördineren van de activiteiten van het bestuur, de externe en internal auditors, overige auditors en het management, alsook het uitwisselen van informatie daarover.

2110.A1 – De internal-auditfunctie moet het ontwerp, de implementatie, en de doeltreffendheid van de ethische doelstellingen, programma's en activiteiten van de organisatie evalueren.

2110.A2 – De internal-auditfunctie moet beoordelen of de IT-governance van de organisatie de strategieën en de doelstellingen van de organisatie ondersteunt.

2120 – Risicomangement

De internal auditfunctie moet de effectiviteit van de risicomangementprocessen evalueren en bijdragen aan het verbeteren daarvan.

Interpretatie:

Om te kunnen vaststellen of de risicomangementprocessen effectief zijn, moet de internal auditor beoordelen in hoeverre:

- *De organisatorische doelstellingen de missie van de organisatie ondersteunen en daarop aansluiten.*
- *Belangrijke risico's zijn vastgesteld en beoordeeld.*
- *Passende risicobeheermaatregelen worden gekozen waarbij risico's in overeenstemming worden gebracht met de risicobereidheid van de organisatie.*
- *Relevante risico-informatie wordt vastgelegd en tijdig wordt verspreid binnen de organisatie, zodat personeel, management en het bestuur hun verantwoordelijkheden kunnen uitoefenen.*

De internal auditfunctie kan gedurende meerdere opdrachten informatie verzamelen ter onderbouwing van deze evaluatie. Wanneer de resultaten van deze opdrachten in hun onderlinge samenhang worden beschouwd, bieden ze inzicht in de risicomanagementprocessen van de organisatie en de effectiviteit daarvan.

Risicomanagementprocessen worden bewaakt door doorlopende managementactiviteiten, afzonderlijke evaluaties of een combinatie daarvan.

2120.A1 – De internal auditfunctie moet potentiële risico's aangaande de governance, de operationele activiteiten en de informatiesystemen van de organisatie evalueren op het gebied van:

- Verwezenlijking van de strategische doelstellingen van organisatie.
- Betrouwbaarheid en integriteit van de financiële en operationele informatie.
- Doelmatigheid en efficiëntie van de bedrijfsactiviteiten en -programma's.
- Bescherming van de activa.
- Naleving van wet- en regelgeving, beleidsmaatregelen, procedures en contracten.

2120.A2 – De internal auditfunctie moet de kans op het bestaan van fraude en hoe de organisatie frauderisico's beheert, evalueren.

2120.C1 – Tijdens adviesopdrachten moeten de internal auditors zich toeleggen op risico's die binnen de doelstellingen van de opdracht vallen en aandacht hebben voor eventuele andere belangrijke risico's.

2120.C2 – Internal auditors moeten kennis op het gebied van risico's die zij hebben opgedaan uit adviesopdrachten, verwerken in hun evaluatie van de risicomanagementprocessen van de organisatie.

2120.C3 – Wanneer interne auditors het management ondersteunen bij het vaststellen en verbeteren van de risicomanagementprocessen, moeten zij zich onthouden van elke managementverantwoordelijkheid voor het daadwerkelijke beheer van risico's.

2130 – Beheersing

De internal auditfunctie moet de organisatie ondersteunen bij het handhaven van doeltreffende interne beheersmaatregelen, door de effectiviteit en efficiëntie daarvan te beoordelen en een continue verbetering te bevorderen.

2130.A1 – De internal-auditfunctie moet de toepasselijkheid en de doeltreffendheid van de beheersmaatregelen evalueren bij het inspelen op risico's binnen de governance en de operationele- en informatiesystemen van de organisatie met betrekking tot:

- verwezenlijking van de strategische doelstellingen van organisatie;
- betrouwbaarheid en integriteit van de financiële en operationele informatie;
- doelmatigheid en efficiëntie van de bedrijfsactiviteiten en -programma's;
- bescherming van de activa;

- naleving van wet- en regelgeving, beleidsmaatregelen, procedures en contracten.

2130.C1 – Internal auditors moeten de kennis inzake beheersmaatregelen die zij hebben opgedaan tijdens eerdere opdrachten verwerken in hun beoordeling van de beheersprocessen van de organisatie.

2200 – Planning van de opdracht

Internal auditors moeten voor iedere opdracht een plan uitwerken en documenteren. Dit plan bevat per opdracht de doelstellingen, de reikwijdte, de tijdsplanning en de toewijzing van middelen. Het plan moet rekening houden met de strategieën, doelstellingen en risico's van de organisatie met betrekking tot de opdracht.

2201 – Overwegingen bij de planning

Bij het plannen van opdrachten moeten de internal auditors rekening houden met:

- De strategie en doelstellingen van de te onderzoeken activiteit en de wijze waarop deze activiteit haar prestaties beheerst.
- De belangrijkste risico's, doelstellingen, middelen en werkzaamheden van de activiteit en de wijze waarop de potentiële impact van een risico op een aanvaardbaar niveau gehouden wordt.
- De toereikendheid en doeltreffendheid van de processen van risicomanagement en beheersing van de activiteit, afgezet tegen een relevant intern beheersingsmodel of –raamwerk.
- De mogelijkheden om aanzienlijke verbeteringen te realiseren ten aanzien van de processen van governance, risicomanagement en/of beheersing.

2201.A1 – Bij het plannen van een opdracht voor partijen buiten de organisatie moeten de internal auditors met deze partijen een schriftelijke overeenkomst opstellen over de doelstellingen, reikwijdte, respectieve verantwoordelijkheden en overige verwachtingen, inclusief de beperkingen in de verspreiding van de resultaten van de opdracht en in de toegang tot de opdracht dossiers.

2201.C1 – Internal auditors moeten tot overeenstemming komen met de klanten van de adviesopdrachten over de doelstellingen, reikwijdte, respectieve verantwoordelijkheden en overige verwachtingen van de opdrachtgever. Voor belangrijke opdrachten moet deze overeenkomst schriftelijk vastgelegd worden.

2210 – Doelstellingen van de opdracht

Voor elke opdracht moeten doelstellingen worden bepaald.

2210.A1 – Internal auditors moeten een voorlopige evaluatie maken van de risico's die van belang zijn voor de te onderzoeken activiteit. De doelstellingen van de opdracht moeten gebaseerd zijn op de resultaten van deze evaluatie.

2210.A2 – Bij het opstellen van de doelstellingen van de opdracht moeten internal auditors rekening houden met de waarschijnlijkheid van belangrijke fouten, fraude, gevallen van niet-naleving en andere risico's.

2210.A3 – Er zijn adequate criteria benodigd om de governance, het risicomanagement en de beheersingsprocessen te evalueren. Internal auditors moeten vaststellen in hoeverre het management en/of het bestuur adequate criteria heeft vastgelegd, teneinde te bepalen of de doelstellingen en doelen bereikt zijn. Indien ze adequaat bevonden worden, moeten de internal auditors deze criteria gebruiken bij hun evaluatie. Indien ze niet adequaat zijn, moeten de internal auditors samen met het management en/of het bestuur alsnog geschikte evaluatiecriteria ontwikkelen.

Interpretatie:

Soorten criteria zijn onder meer:

- *intern (bijv. de beleidsmaatregelen en procedures van de organisatie);*
- *extern (bijv. wet- en regelgeving die wordt opgelegd door wettelijke instanties);*
- *markt leidende praktijken (bijv. industriële en professionele richtsnoeren).*

2210.C1 – De doelstellingen voor adviesopdrachten moeten ingaan op governance, risicomanagement en controleprocedures voor zover dit is overeengekomen met de opdrachtgever.

2210.C2 – De doelstellingen voor adviesopdrachten moeten in overeenstemming zijn met de waarde, strategieën en doelstellingen van de organisatie.

2220 – Reikwijdte van de opdracht

De vastgestelde reikwijdte moet voldoende zijn om de doelstellingen van de opdracht te verwezenlijken.

2220.A1 – De reikwijdte van de opdracht moet rekening houden met relevante systemen, dossiers, personeel en fysieke eigendommen, waaronder die onder beheer van derden.

2220.A2 – Als zich tijdens een audit belangrijke adviesmogelijkheden voordoen, dient een specifieke schriftelijke overeenkomst te worden opgesteld met de doelstellingen, reikwijdte, respectieve verantwoordelijkheden en overige verwachtingen. De resultaten van de adviesopdracht dienen gecommuniceerd te worden conform de standaarden voor advieswerkzaamheden.

2220.C1 – Bij de uitvoering van adviesopdrachten moeten de internal auditors zich ervan verzekeren dat de reikwijdte voldoende is om de overeengekomen doelstellingen te bereiken. Indien de internal auditors tijdens de opdracht gaan twijfelen aan de reikwijdte, dan moet deze twijfel besproken worden met de opdrachtgever om te beslissen of de opdracht wordt voortgezet.

2220.C2 – Tijdens adviesopdrachten moeten de internal auditors de beheersmaatregelen benaderen conform de doelstellingen van de opdracht, maar ook alert zijn op overige belangrijke controlekwesties.

2230 – Toewijzing van middelen aan de opdracht

Internal auditors moeten bepalen wat passende en toereikende middelen zijn om de doelstellingen van de opdracht te verwezenlijken, op basis van een evaluatie van de aard en de complexiteit van elke opdracht, de gestelde tijdslimieten en de beschikbare middelen.

Interpretatie:

‘Passend’ verwijst naar de mix van kennis, vaardigheden en overige competenties die nodig zijn voor het uitvoeren van opdracht. ‘Toereikend’ verwijst naar de hoeveelheid middelen die nodig is voor het uitvoeren van de opdracht op basis van beroepsmatige zorgvuldigheid.

2240 – Werkprogramma van de opdracht

Internal auditors moeten werkprogramma's ontwikkelen en documenteren op grond waarvan de doelstellingen van de opdracht worden verwezenlijkt.

2240.A1 – Werkprogramma's moeten de procedures bevatten voor identificatie, analyse, evaluatie en documentatie van informatie tijdens de opdracht. Het werkprogramma moet vóór de implementatie ervan worden goedgekeurd, en aanpassingen moeten direct worden goedgekeurd.

2240.C1 – Werkprogramma's voor adviesopdrachten kunnen verschillen qua vorm en inhoud al naargelang de aard van de opdracht.

2300 – Uitvoering van de opdracht

Internal auditors moeten voldoende informatie identificeren, analyseren, evalueren en documenteren om de doelstellingen van de opdracht te verwezenlijken.

2310 – Identificatie van de informatie

Internal auditors moeten voldoende, betrouwbare, relevante en nuttige informatie verkrijgen om de doelstellingen van de opdracht te realiseren.

Interpretatie:

Voldoende informatie is feitelijk, adequaat en overtuigend, zodat een verstandig, zorgvuldig handelend en goedgeïnformeerde persoon tot dezelfde conclusies zou komen als de auditor. Betrouwbare informatie is de best denkbare informatie die is verkregen door het gebruik van passende audittechnieken. Relevante informatie ondersteunt de opdrachtbevindingen en aanbevelingen en is in overeenstemming met de doelstellingen van de opdracht. Nuttige informatie helpt de organisatie haar doelen te bereiken.

2320 – Analyse en evaluatie

Internal auditors moeten de conclusies en de resultaten van hun opdrachten baseren op passende analyses en evaluaties.

2330 – Documenteren van de informatie

Internal auditors moeten toereikende, betrouwbare, relevante en nuttige informatie documenteren ter ondersteuning van de resultaten en conclusies van de opdracht.

2330.A1 – Het hoofd van de internal auditfunctie moet de toegang tot de dossiers van de opdrachten bewaken. Het hoofd van de internal auditfunctie moet, waar nodig, de toestemming van het senior management en/of de juridische afdeling verkrijgen, alvorens dergelijke dossiers ter beschikking te stellen van externe partijen.

2330.A2 – Het hoofd van de internal auditfunctie moet regels opstellen voor de bewaartermijn van de dossiers van de opdrachten, ongeacht het medium waarin het dossier wordt opgeslagen. Deze regels moeten in overeenstemming zijn met de richtlijnen van de organisatie en met alle toepasselijke reglementaire of overige vereisten.

2330.C1 – Het hoofd van de internal auditfunctie moet beleid opstellen voor zowel de bewaking en bewaring van de dossiers van de adviesopdrachten als de terbeschikkingstelling ervan aan interne en externe partijen. Deze regels moeten overeenstemmen met de richtlijnen van de organisatie en met alle toepasselijke regelgeving of overige vereisten.

2340 – Supervisie van de opdracht

Er moet naar behoren supervisie worden gegeven van de opdrachten, om de doelstellingen te realiseren, de kwaliteit te waarborgen en het personeel verder te vormen.

Interpretatie:

De benodigde mate van toezicht zal afhangen van de vakbekwaamheid en ervaring van de internal auditors en de complexiteit van de opdracht. Het hoofd van de internal auditfunctie heeft de eindverantwoordelijkheid voor de supervisie van op de opdracht, ongeacht of deze wordt uitgevoerd

door of voor de internal auditfunctie, maar mag voldoende ervaren leden van internal auditfunctie aanwijzen voor het geven van supervisie. Passend bewijs van dit toezicht wordt gedocumenteerd en bewaard.

2400 – Communicatie van resultaten

Internal auditors moeten de resultaten van de opdrachten communiceren.

2410 – Criteria voor de communicatie

Communicatie moet de doelstellingen en reikwijdte van de opdracht, evenals de resultaten daarvan omvatten.

2410.A1 – Communicatie van de uiteindelijke resultaten moet de desbetreffende conclusies en aanbevelingen en/of actieplannen omvatten. Waar van toepassing, dient de internal auditor zijn persoonlijke advies te geven. Een dergelijk advies moet rekening houden met de verwachtingen van het senior management, het bestuur en de overige stakeholders, en moet uitgaan van toereikende, betrouwbare, relevante en nuttige informatie.

Interpretatie:

Adviezen op opdrachtniveau kunnen classificaties, conclusies of overige omschrijvingen van de resultaten zijn. Een dergelijke opdracht kan betrekking hebben op beheersmaatregelen omtrent een specifiek proces, een specifiek risico of een specifieke bedrijfsentiteit. Het opstellen van dergelijke adviezen vereist dat de resultaten van de opdracht en hun specifieke belang worden overwogen.

2410.A2 – Internal auditors worden aangemoedigd om bevredigende resultaten te onderkennen in de communicatie over de opdracht.

2410.A3 – Bij het vrijgeven van de auditresultaten aan partijen buiten de organisatie, moeten ook de beperkingen worden aangegeven voor de verspreiding en het gebruik van de resultaten.

2410.C1 – De communicatie van het verloop en de resultaten van een adviesopdracht zal qua vorm en inhoud variëren, afhankelijk van de aard van de opdracht en de wensen van de opdrachtgever.

2420 – Kwaliteit van de communicatie

De communicatie moet nauwkeurig, objectief, helder, beknopt, opbouwend, volledig en tijdig zijn.

Interpretatie:

'Nauwkeurige' mededelingen zijn vrij van fouten en verdraaiingen en onderbouwd met de onderliggende feiten. 'Objectieve' communicatie is eerlijk, onpartijdig en onbevooroordeeld en is het resultaat van een eerlijke en evenwichtige beoordeling van alle relevante feiten en omstandigheden. 'Heldere' communicatie is gemakkelijk te begrijpen en logisch, vermijdt onnodig jargon en levert alle belangrijke en relevante informatie. 'Beknopte' communicatie is to-the-point en vermijdt onnodige uitweiding, overbodige details, een te grote woordenvloed en langdradigheid. 'Opbouwende' communicatie is nuttig voor de opdrachtgever van de opdracht en de organisatie en leidt waar nodig tot verbeteringen. 'Volledige' communicatie betekent dat niets ontbreekt dat essentieel is voor de doelgroep en dat alle belangrijke en relevante informatie en bevindingen ter ondersteuning van de aanbevelingen en conclusies zijn opgenomen. 'Tijdige' communicatie komt op het juiste ogenblik en is passend, afhankelijk van de ernst van het probleem, zodat het management de juiste corrigerende maatregelen kan nemen.

2421 – Fouten of omissies

Indien een definitief rapport een belangrijke fout of omissie bevat, moet het hoofd van de internal-auditfunctie de gecorrigeerde informatie doorgeven aan alle partijen die de originele versie van het rapport hebben ontvangen.

2430 – Gebruik van de term 'Uitgevoerd in overeenstemming met de internationale standaarden voor de beroepsuitoefening van internal auditing'

Internal auditors mogen alleen melden dat hun opdrachten zijn 'uitgevoerd in overeenstemming met de internationale standaarden voor de beroepsuitoefening van internal auditing', indien de resultaten van het kwaliteitsbewakings- en verbeterprogramma de uitspraak onderbouwen.

2431 – Melding van niet-naleving tijdens de opdracht

Wanneer het niet-naleven van de definitie van internal auditing, de gedragscode of de Standaarden gevolgen heeft voor een bepaalde opdracht, moet de communicatie van de resultaten melding maken van:

- Het principe of de gedragsregel van de gedragscode of de Standaard(en) die niet geheel werd(en) nageleefd.
- De reden(en) van het niet-naleven.
- De gevolgen van het niet-naleven voor de opdracht en de gecommuniceerde resultaten van de opdracht.

2440 – Verspreiding van de resultaten

Het hoofd van de internal auditfunctie moet de resultaten aan de betrokken partijen communiceren.

Interpretatie:

Het hoofd van de internal auditfunctie beoordeelt de definitieve communicatie, keurt deze goed voor verspreiding en beslist aan wie en hoe de informatie zal worden verspreid. Indien het hoofd van de internal-auditfunctie deze taak delegeert, behoudt hij of zij de eindverantwoordelijkheid.

2440 – Verspreiding van de resultaten

Het hoofd van de internal auditfunctie moet de resultaten aan de betrokken partijen communiceren.

Interpretatie:

Het hoofd van de internal auditfunctie beoordeelt de definitieve communicatie, keurt deze goed voor verspreiding en beslist aan wie en hoe de informatie zal worden verspreid. Indien het hoofd van de internal-auditfunctie deze taak delegeert, behoudt hij of zij de eindverantwoordelijkheid.

2440.A1 – Het hoofd van de internal auditfunctie is verantwoordelijk voor het communiceren van de eindresultaten aan de partijen die kunnen bewerkstelligen dat aan de resultaten de nodige aandacht zal worden gegeven.

2440.A2 – Indien er geen andere wettelijke, statutaire of reglementaire vereisten zijn, moet het hoofd van de internal auditfunctie voorafgaand aan het verspreiden van de resultaten aan partijen buiten de organisatie:

- Het potentiële risico voor de organisatie evalueren.
- Indien nodig, het senior management en/of de juridische afdeling raadplegen.
- De verdere verspreiding beheersen door het gebruik van de resultaten te beperken.

2440.C1 – Het hoofd van de internal-auditfunctie is verantwoordelijk voor de communicatie van de eindresultaten van adviesopdrachten aan de opdrachtgevers.

2440.C2 – Tijdens de adviesopdrachten kunnen kwesties op het gebied van governance, risicomanagement en beheersing worden ontdekt. Indien deze problemen belangrijk zijn voor de organisatie, moeten zij meegedeeld worden aan het senior management en het bestuur.

2450 – Overall opinions

Indien een overall opinion wordt gegeven, moet hierbij rekening worden gehouden met de strategieën, doelstellingen en risico's van de organisatie, alsook de verwachtingen van het senior management, het bestuur en de overige stakeholders. De overall opinion moet worden gebaseerd op toereikende, betrouwbare, relevante en nuttige informatie.

Interpretatie:

De communicatie moet het volgende omvatten:

- *De reikwijdte, inclusief de tijdsperiode waar de opinie betrekking op heeft.*
- *Beperkingen aan de reikwijdte.*
- *Overwegingen ten aanzien van alle gerelateerde projecten, inclusief vertrouwen op overige auditors.*
- *Een overzicht van de informatie waarop de conclusie is gebaseerd;*
- *Het risico- of beheersingsraamwerk of de overige criteria die zijn gebruikt als basis voor de overall opinion.*
- *De overall opinion, het oordeel of de conclusie.*
- *De redenen waarom een ongunstige overall opinion moet worden gegeven.*

2500 – Monitoren van de opvolging

Het hoofd van de internal auditfunctie moet een systeem opzetten en onderhouden om toe te zien op de opvolging van de bevindingen, zoals gecommuniceerd aan het management.

2500.A1 – Het hoofd van de internal auditfunctie moet een vervolgproces opzetten om te controleren en te waarborgen dat beheersmaatregelen doeltreffend zijn geïmplementeerd of dat het senior management het risico heeft aanvaard om geen maatregelen te nemen.

2500.C1 – De internal- auditfunctie moet de plannen als gevolg van de resultaten van de adviesopdrachten bewaken, voor zover overeengekomen met de opdrachtgever.

2600 – Communicatie van de risicoacceptatie

Wanneer het hoofd van de internal auditfunctie meent dat het management een risiconiveau heeft aanvaard dat ontoelaatbaar zou kunnen zijn voor de organisatie, moet het hoofd van de internal auditfunctie dit met het senior management bespreken. Als het hoofd van de internal auditfunctie vaststelt dat deze kwestie niet is opgelost, moet het hoofd van de internal auditfunctie deze kwestie communiceren aan het bestuur.

Interpretatie:

De identificatie van een door het management aanvaard risico kan worden waargenomen op grond van een audit- of een adviesopdracht, het controleren van de voortgang van door het management genomen maatregelen als gevolg van eerdere opdrachten, of anderszins. Het beslissen over het omgaan met het risico valt niet onder de verantwoordelijkheid van het hoofd van de internal auditfunctie.

Verklarende woordenlijst

Aantasting van onafhankelijkheid en objectiviteit

De aantasting van onafhankelijkheid binnen de organisatie en de individuele objectiviteit kan betrekking hebben op persoonlijke belangenverstremming, beperkingen van de reikwijdte van de audit, beperkingen van de toegang tot dossiers, personeel en eigendommen, en beperking van middelen (financiering).

Adviesdiensten

Adviesdiensten betreffen advies en aanverwante dienstverlening aan de opdrachtgever, waarvan de aard en de reikwijdte worden overeengekomen met de opdrachtgever en die zijn bedoeld om meerwaarde te leveren en binnen een organisatie de processen van governance, risicomanagement en beheersing te verbeteren, zonder dat de internal auditor managementverantwoordelijkheid overneemt. Voorbeelden omvatten consult, adviesverstrekking, begeleiding en training.

Audits (Assurance diensten)

Een objectief onderzoek van bewijsmateriaal met de bedoeling een onafhankelijke beoordeling te maken van de processen van governance, risicomanagement en beheersing van de organisatie. Voorbeelden zijn financiële, operationele, nalevings-, systeembeveiligings- en due-diligenceonderzoeken.

Auditverklaring (Opinion)

De classificatie, conclusie en/of overige omschrijving van de resultaten van een individuele internal auditopdracht, met betrekking tot die aspecten die vallen binnen de doelstellingen en de reikwijdte van de opdracht.

Beheersing / Beheersmaatregel

Elke actie van het management, bestuur en andere partijen om risico's te beheersen en de waarschijnlijkheid te verhogen dat de beoogde doelstellingen en doelen gerealiseerd worden. Management plant, organiseert en leidt de uitvoering van voldoende maatregelen om een redelijke zekerheid te bieden dat de doelstellingen en doelen zullen worden gerealiseerd.

Beheersomgeving

De houding en acties van het bestuur en het management met betrekking tot het belang van de beheersing binnen de organisatie. De beheersomgeving bepaalt de discipline en de structuur om de voornaamste doelstellingen van het systeem van interne beheersing te realiseren. De beheersomgeving omvat de volgende aspecten:

- de integriteit en de ethische waarden;
- de filosofie en de operationele stijl van het management;
- de structuur van de organisatie;
- het toewijzen van bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- personeelsbeleid en procedures;
- de competentie van het personeel.

Beheersprocessen

De beleidsmaatregelen, procedures (zowel handmatig als geautomatiseerd) en activiteiten die

Internationale standaarden voor de beroepsuitoefening van internal auditing (Standaarden)

deel uitmaken van een raamwerk voor beheersingsmaatregelen, dat is ontworpen en dat wordt beheerd om de risico's onder het niveau te houden dat een organisatie bereid is te accepteren.

Belangenverstrengeling

Elke relatie die niet in het belang van de organisatie is of schijnt te zijn. Belangenverstrengeling tast iemands mogelijkheid aan om op een objectieve wijze zijn of haar taken en verantwoordelijkheden te vervullen.

Bestuur

Het bestuursorgaan op het hoogste niveau (bijv. een raad van bestuur, een raad van commissarissen, een raad van gouverneurs of een raad van beheer) dat is belast met de verantwoordelijkheid om de activiteiten van de organisatie te leiden en/of hier toezicht op te houden en het senior management verantwoordelijk te houden. Hoewel de regelingen ten aanzien van governance aanzienlijk uiteenlopen per jurisdictie en sector, bevat het bestuur doorgaans leden die niet deel uitmaken van het management. Indien er geen bestuur bestaat, verwijst het woord 'bestuur' in de *Standaarden* naar een groep of een persoon die is belast met de governance van de organisatie. Bovendien kan de term 'bestuur' in de *Standaarden* verwijzen naar een commissie of een ander orgaan waaraan het bestuursorgaan bepaalde functies heeft gedelegeerd (bijv. een auditcommissie).

Charter

Het internal auditcharter is een formeel document waarin het doel, de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid van de internal auditfunctie is gedefinieerd. In het internal auditcharter is de positie van de internal auditfunctie binnen de organisatie vastgelegd, wordt de bevoegdheid tot toegang tot documenten, personen en fysieke eigendommen verleend, voor zover relevant voor het uitvoeren van de opdrachten, en wordt de reikwijdte van de internal auditfunctie bepaald.

Dienen

Wanneer in de *Standaarden* gebruikgemaakt wordt van het woord 'dienen', dan geeft dit aan dat de naleving wordt verwacht, tenzij bij de toepassing van een professioneel oordeel de omstandigheden afwijking rechtvaardigen.

Doelstellingen van de opdracht

Algemene verklaringen van de internal auditors waarin wordt gedefinieerd wat gerealiseerd moet worden binnen de opdracht.

Externe dienstverlener

Een persoon of onderneming van buiten de organisatie, die bijzondere kennis, vaardigheden en ervaring bezit op een specifiek gebied.

Fraude

Elke onwettige handeling die wordt gekenmerkt door bedrog, verduistering of inbreuk op het vertrouwen. Daarbij gaat het niet om handelingen die worden verricht onder dreiging met geweld of fysieke dwang. Fraude wordt gepleegd door partijen en organisaties om geld, eigendommen of diensten te verkrijgen, ter voorkoming van uitgaven of verlies van diensten of om persoonlijke of zakelijke voordelen veilig te stellen.

Geautomatiseerde audittechnieken

Elk geautomatiseerd auditinstrument, zoals algemene auditsoftware, generatoren van

Internationale standaarden voor de beroepsuitoefening van internal auditing (Standaarden)

testgegevens, geautomatiseerde auditprogramma's, gespecialiseerde auditinstrumenten en audittechnieken met behulp van computers (CAAT's).

Gedragscode

De gedragscode van het Instituut van Internal Auditors (IIA) omvat de beginselen voor het beroep en de praktijk van internal audit, en de gedragsregels die de gedragsnormen omschrijven die worden verwacht van internal auditors. De gedragscode is van toepassing op zowel alle partijen als alle entiteiten die internal audits verrichten. Het doel van de gedragscode is het bevorderen van een ethische cultuur binnen de gehele beroepsgroep van internal auditing.

Governance

De combinatie van processen en structuren die zijn geïmplementeerd door het bestuur om de organisatie te informeren, te sturen en te leiden en om toezicht te houden op de activiteiten, met het oog op verwezenlijking van de doelstellingen van de organisatie.

Grondbeginselen van de beroepsuitoefening van internal auditing

De grondbeginselen van de beroepsuitoefening van internal auditing vormen het fundament voor het internationale raamwerk voor de beroepsuitoefening en dienen ter ondersteuning van de doeltreffendheid van internal auditing.

Hoofd van de internal auditfunctie

Het hoofd van de internal auditfunctie betreft de rol van een senior positie binnen de organisatie, met verantwoordelijkheid voor het effectieve beheer van de internal auditfunctie overeenkomstig het internal auditcharter en de verplichte aspecten van het internationale raamwerk voor de beroepsuitoefening. Het hoofd van de internal auditfunctie of de overige medewerkers die rapporteren aan het hoofd van de internal auditfunctie, beschikken over passende professionele certificaten en kwalificaties. De specifieke functienaam en/of de verantwoordelijkheden van het hoofd van de internal auditfunctie kunnen per organisatie verschillen.

Internal auditfunctie

De internal auditfunctie is een afdeling, een divisie, een team van consultants of elke andere beoefenaar die onafhankelijk en objectief assurance- en adviesdiensten levert, om meerwaarde te leveren en de activiteiten van een organisatie te verbeteren. De internal auditfunctie helpt een organisatie haar doelstellingen te verwezenlijken door op basis van een systematische en gedisciplineerde aanpak de effectiviteit van de processen van governance, risicomanagement en beheersing te evalueren en te verbeteren.

Internationaal raamwerk voor de beroepsuitoefening

Het conceptuele raamwerk waarbinnen de gezaghebbende richtlijnen die worden uitgevaardigd door het IIA, worden georganiseerd. De gezaghebbende richtlijnen bestaan uit twee categorieën: (1) verplicht en (2) aanbevolen.

IT-beheersmaatregelen

Beheersmaatregelen die ondersteuning bieden voor het management en de governance, en die ook voorzien in algemene en technische beheersmaatregelen van de IT-infrastructuren, zoals applicaties, informatie, infrastructuur en mensen.

Internationale standaarden voor de beroepsuitoefening van internal auditing (Standaarden)

IT-governance

Bestaat uit leiderschap, organisatiestructuren en processen die ervoor zorgen dat de informatietechnologie van de organisatie de strategieën en doelstellingen van de organisatie ondersteunt.

Meerwaarde

De internal auditfunctie zorgt voor meerwaarde voor de organisatie (en haar stakeholders) door het geven van objectieve en relevante assurance, en door bij te dragen aan de effectiviteit en efficiëntie van de processen van governance, risicomangement en beheersing.

Moeten

Wanneer in de *Standaarden* gebruikgemaakt wordt van het woord 'moeten', duidt dit op een onvoorwaardelijke vereiste.

Naleving

Het in acht nemen van beleid, plannen, procedures, wetten, reglementen, contracten of andere vereisten.

Onafhankelijkheid

De afwezigheid van omstandigheden die een bedreiging vormen voor het vermogen van de internal auditfunctie om de taken met betrekking tot internal auditing op onbevooroordeelde wijze te verrichten.

Objectiviteit

Een onbevooroordeelde mentale instelling die de internal auditors helpt hun opdracht zodanig uit te voeren dat zij geloven in de resultaten van hun werk en zonder dat er kwaliteitscompromissen zijn gemaakt. Objectiviteit vereist dat internal auditors hun oordeelsvorming over auditkwesties niet ondergeschikt maken aan derden.

Opdracht

Een specifieke internal auditopdracht, -taak of -beoordeling, zoals een internal audit, een evaluatie van een zelfbeoordeling, een fraudeonderzoek of een adviesopdracht. Een opdracht kan meerdere taken of activiteiten omvatten om een specifiek geheel van gerelateerde doelstellingen te verwezenlijken.

Overall opinion

De classificatie, conclusie en/of overige omschrijving van de resultaten door het hoofd van de internal auditfunctie, waarin in algemene zin de processen van governance, risicomangement en/of beheersing van de organisatie worden beschreven. Een overall opinion is een professioneel oordeel van het hoofd van de internal auditfunctie op basis van de resultaten van een aantal afzonderlijke opdrachten en overige activiteiten voor een bepaald tijdsinterval.

Risico

De mogelijkheid van het optreden van een gebeurtenis die een impact heeft op het behalen van de doelstellingen. Risico wordt gemeten in termen van het impact en waarschijnlijkheid.

Risicobereidheid

Het risiconiveau dat een organisatie bereid is te accepteren.

Internationale standaarden voor de beroepsuitoefening van internal auditing (Standaarden)

Risicomanagement

Een proces voor het identificeren, evalueren, beheren en controleren van potentiële gebeurtenissen of situaties, om redelijke zekerheid over het realiseren van de doelstellingen van de organisatie te verkrijgen.

Significantie

Het relatieve belang van een zaak binnen de context waarin deze wordt beschouwd, met inbegrip van kwantitatieve en kwalitatieve factoren, zoals omvang, aard, effect, relevantie en impact. Professionele oordeelsvorming helpt internal auditors bij het beoordelen van het belang van zaken binnen de context van de relevante doelstellingen.

Standaard

Een professionele verklaring verspreid door de Internal Audit Standards Board, waarin de vereisten worden gedefinieerd voor de uitvoering van een breed spectrum van internal auditactiviteiten en voor de evaluatie van het functioneren van de internal auditfunctie.

Toereikende beheersing

Aanwezig indien het management de beheersing zodanig heeft gepland en georganiseerd (ontworpen), dat een redelijke zekerheid wordt geboden dat de risico's van de organisatie doeltreffend worden beheerd, en dat de doelstellingen en doelen van de organisatie efficiënt en economisch worden gerealiseerd.

Werkprogramma van de opdracht

Een document dat de procedures opsomt, die nageleefd moeten worden tijdens het uitvoeren van een auditopdracht om de doelstellingen daarvan te kunnen verwezenlijken.
